

SEJLKLUBBEN
KØBENHAVN

SEJLSKOLEN

SUPPLERENDE UNDERVISNINGSMATERIALE

Checkliste til eleverne

Udfyld denne checkliste, så du kan sikre dig, at du er blevet undervist i, og har trænet, nedenstående emner. Husk, at selvom du er blevet undervist i et emne, er det ikke sikkert at du behersker det. Så listen er udelukkende en huskeliste, så du selv løbende kan sikre dig, at du får undervisning i og øver forskellige emner, som du skal kunne for at blive indstillet til førerprøven.

De fleste, men ikke alle, emner vedrører praktisk sejlads, andre emner, som behandles på sejlerskolen er tovværk (tovværkskursus) og navigation.

Emne	Dato (sæt kryds)							
Kontrol af fartøj og udrustning								
Benævnelser								
Bådens sikkerhedsudstyr og forholdsregler ved havari								
Kendskab til vejrmeldinger og Søsportens sikkerhedsråds pjecer								
Kommandogivning								
Førerens ansvar								
Vindens påvirkning på sejlene								
Udsejling og indsejling fra og til havn for sejl og motor (som gast og fører)								
Vigeregler								
Fortøjning								
Knob og stik								
Sejlads med forskellige vindretninger: Bidevind, foran på tværs, halvvind, agten for tværs, plat læns								
Styring efter fast objekt og kompaskurs								
Sejlads på given kurs								
Krydssejlads								
"slalomsejlads"								
Ankring på åbent vand								
Stagvending								
Bomning								
Sejlads for motor								
Manøvrer i fremmed havn								
Lægge til bøje								
Lægge til bolværk								
Mand over bord (ottetal og bommemanøvre)								
Mand over bord for motor								
Ligge bak								
Skift af forsejl under sejlads								
Brug af spilerstage								
Slæbning								
Gennemførsel af tursejlads								
Gennemførsel af natsejlads								

Hvad skal jeg kunne til førerprøven?

Sejlklubben Københavns førerprøve, er en prøve, som giver medlemmer af klubben ret til at låne Skolebådene, og førerbeviset udstedes som bevis for:

- At have deltaget i klargøring af klubbens både
- At have deltaget i tovværskursus
- At have deltaget i sejlernes praktiske sejlads samt i mindst én tursejlads og én navigationssejlads (incl. Natsejlads)
- At have bestået den teoretiske del af Duelighedsprøven efter krav som angivet af Søfartsstyrelsen
- At have bestået den praktiske førerprøve efter de nedenfor angivne krav

Kravene til førerprøven er en skærpelse af kravene som anføres af Søfartsstyrelsen til den praktiske del af Duelighedsprøven. Ved beståelse af SKK's førerprøve udstedes således både Duelighedsbevis (fra Søfartsstyrelsen) og SKK' førerbevis.

Førerprøven (den praktiske prøve indbefatter to dele: a) Manøvrering og sejlads b) Mundtlig overhøring, og indbefatter følgende punkter:

1. Sætning og bjergning af sejl
2. Styling efter fast objekt og efter kompasskurs
3. Trimning af sejl
4. Stagvending og bomning
5. Ligge bak
6. Mand-over-bord manøvre (både 8-tals-manøvre og bommemanøvre)
7. Afsejling fra og anløb af bro, bolværk, bøje eller pæl.
8. Kontrol af fartøjets udstyr, herunder sikkerhedsudstyr
9. Redegørelse for forhold ved optrækkende byer og torden
10. Ankring, fortøjning og slæbning
11. Anløb af fremmed havn, herunder brug af Havnelodsen
12. Havnereglement for Københavns Havn
13. Forholdsregler ved grundstødning, havari og brand
14. Kendskab til vejrmeldinger
15. Alm. Navne og betegnelser for fartøjets dele
16. Almindelig knob og stik
17. Logbog
18. Havari- og skadesanmeldelse
19. Kendskab til pjecer fra Søsportens Sikkerhedsråd
20. Kendskab til marinemotors opbygning og betjening af en marinemotor
21. Færdighed i at manøvrere med motor

Forhold under prøven:

Til prøven vil der deltage en intern censor og en ekstern censor. Vedr. rollefordelingen vil det være således, at den interne censor optræder som "eksaminator" og fører den direkte kommunikation med eleverne,

medens den eksterne censor primært er deltager som bedømmer af præstationen. Efter prøven voterer intern og ekstern censor og giver feedback til hver enkelt elev.

Vedr. antal forsøg ved afvikling af den praktiske prøve: der kan ikke fastlægges et nøjagtigt antal forsøg – hverken 2, 3 eller 7, men ”gentagne forsøg” – således at censorerne kan foretage en bedømmelse under hensyntagen til vejr og sø.

Prøven gennemføres normalt med tre elever pr. båd. Det er den til enhver tid værende skipperelev, der er til primær prøve, medens de øvrige elever herunder bedømmes som gaster. Derfor vil en uddelegering af opgaver kun kunne foretages mht. den praktiske udførelse af en opgave efter afgivet kommando (trimning af sejl ol.), medens ansvaret for den endelige vurdering (f. eks. Vindøjet, tværs, 6 bådslængder mv.) ligger hos skippereleven.

Forslag til aktiviteter ved "tørsejlads"

- a) Gennemgå dele af undervisningsmaterialet,
- b) Øve knob og fortøjninger
- c) Gennemgå Havnelodsen og stil opgaver med oplysning om vindens retning og styrke samt hvilken plads der skal anduvs
- d) Se på Søkort og kurssætning under sejlads mm. (pejlekompas, kurslineal mm)
- e) Gennemgå søvejsregler
- f) Gennemgang af grej i båden
- g) Øve "pæleræs" i havnen og forskellige fortøjningssituationer med tilhørende knob.
- h) Indøve kast med fortøjning/tovværk (den ene tæmp gøres fæsp på klampen på båden, tovværket kvejles omhyggeligt op fra den faste ende og tæmpen lægges ind ved venstre hånds lillefinger. Kvejlet deles nu i to halvdele, der føres forbi kroppens højre side og derefter kastes ud mod den udvalgte pæl.

Særlige øvelser i praktisk sejlads

- a) Stryk ét af sejlene og forsøg sejlads med kun ét sejl
- b) Lad rorpinden passe sig selv og forsøg sejlads vha trimning af sejl alene for forskellige halse (vælg en kurs)
- c) Stryk fokken, lønb op i vindøjet til båden går i stå. Bak storsejlet så båden vender rundt til den ønskede side.
- d) Lav "tallerkenmanøvrer": roret lægges fast i borde, hvor det skal forblive. Rorgænger passer storskødet og giver kommandoer til gasterne om fokken. Øvelsen er først perfekt udført når ingen sejl lever, bortset fra når båden er i vindøjet.
- e) Foretag opankring i rum sø.
- f) Læg båden bak/underdrejet
- g) Foretag en mild grundstødning, dog kun i let vejr.
- h) Sejl agten for tværs til halv vind med spilerstage sat.

Skolebådenes motorer

Skolebådene er udstyret med påhængsmotorer. Når motorerne ikke anvendes skal de være vippet op. Det er vigtigt at de ikke kommer til at ligge vandret, men med motorbenet skråt nedad, for at undgå at der løber vand ind i cylindre.

Forholdsregler før start

- Kontroller brændstofmængde
- Ryst tank for at opblande olie
- Fastspænd tank
- Kontroller benzinslange for lækage og læk
- Sikre at kølevandsindtag er under vand (dvs. at motor er vippet ned, og den nederste del af motorbenet er under vand)
- Aktivere "choke".
- Hvis motor har tænd/sluk, at den står på tænd.
- Løsne udluftningsskrue på tank
- Sætte gear i "neutral".

OBS: vær opmærksom på, om motor skal have olieblandet benzin, eller ikke-olieblandet benzin.

Dele, der indgår i brændstofs-system og smøresystem:

- Tank med udluftningsskrue (OBS: begge motorer har ligeledes en indbygget tank).
- Knap der regulerer, om benzin skal komme fra ekstern tank eller intern tank
- Forpumpe (på benzinslange)
- Benzinslange med kobling
- 2% marine-totaktsolie i benzin

Dele der indgår i kølesystem

- Indsugningsrist
- Kontrol hul (hvor der løber vand ud under motorgang)
- Kølevandsudløb

Efter standsning

- Afkoble benzinslange
- Lade motor køle af
- Vippe motor op

Gangskifte/manøvre med motor

- Regulering af omdrejninger med håndtag
- Skifte gearstang neutral – forward – back (OBS: må kun skiftes med motor i tomgang)
- Afprøve bådens manøvreegenskaber for motor (vær opmærksom på at båden lystrer roret langsommere end for sejl)

Inden du afsejler.....

Skal du:

- Kende vejrudsigten (www.dmi.dk)
- Føre logbog i skuret ("Bedstes hus") – orientere pårørende eller andre om din sejlads.

Dernæst skal du:

- Efterse bådens stand, dvs. især den løbende og stående rig, lænsepumpe (læns båden hvis der står vand i bunden)
- Efterse om der er det nødvendige udstyr i båden, dvs.
 1. Anker
 2. Førstehjælpskasse
 3. Ildslukker
 4. Kompas
 5. Livliner
 6. Redningsveste til alle (skal bæres under skolesejlad)
 7. Redningskrans
 8. Lygte, der virker
 9. Lænsepumpe
 10. Pøs
 11. Nødraketter/opmærksomhedssignaler
 12. Radarreflektor
 13. Søkort
 14. Tågehorn
 15. Oplade akkumulator
 16. Fungerende lanterner
 17. Bådshage
 18. Fendere
 19. Fortøjninger
 20. Pagaj
 21. Navigationsudstyr incl. Havnelods
 22. Værktøj
 23. Radio til længere ture (incl VHF)

Skippererelevens opgaver

Til hver skolesejlad vælges en rorsmand/skippererelev for aftenen blandt eleverne. Rollen som rorsmand/skippererelev kan skifte under sejlad, således at alle tre elever under en skolesejlad kan tildeles rollen som skippererelev.

Inden møde:

- Vejrudsigst checkes på DMI.

Møde tidligt og kontrollere, at båden er i orden:

- Sikkerhedsudstyr og andet udstyr (se liste på forrige side)
- Gennemgang af stående rig, fald og skøder
- Selve båden, er den lænset, er der ellers noget at bemærke?

Sammen med de øvrige fremmødte:

- Tilrigning, montere og klargøre sejlene

Føring af logbog:

- Drøftelse af vejrmedling , vejrforhold samt sejlføring. Er det forsvarligt at sejle ud (instruktør har den endelige beslutning)
- Redegøre for udhaling, sætning af sejl, udsejling af havn og som rorsmand/skipperelve lede dette.

Aftenens program:

- Instruktør

Inden indsejling i havn:

- Redegøre for indsejling og tillægning, og som rorsmand/skippererelev lede dette.

I havn:

- Lede afrigning, indhaling, fortøjning, lænsning, rengøring af båd

I klubhus:

- Alle drøfter aftenens forløb og vælger evt. næste uges skippererelev, samt udfylder logbog.

Kommandogivning til søs

Det er af stor vigtighed, at der bruges kommandoer under al sejlads:

- For at rorgænger/skippererelev kan få udført rigtige manøvrer i rette tid.
- For at give gaster/de øvrige elever en klar og præcis instruktion i at udføre arbejdet rigtigt ombord.

HUSK AT KOMMANDOGIVNING ER EN VIGTIG DEL AF FØRERPRØVEN

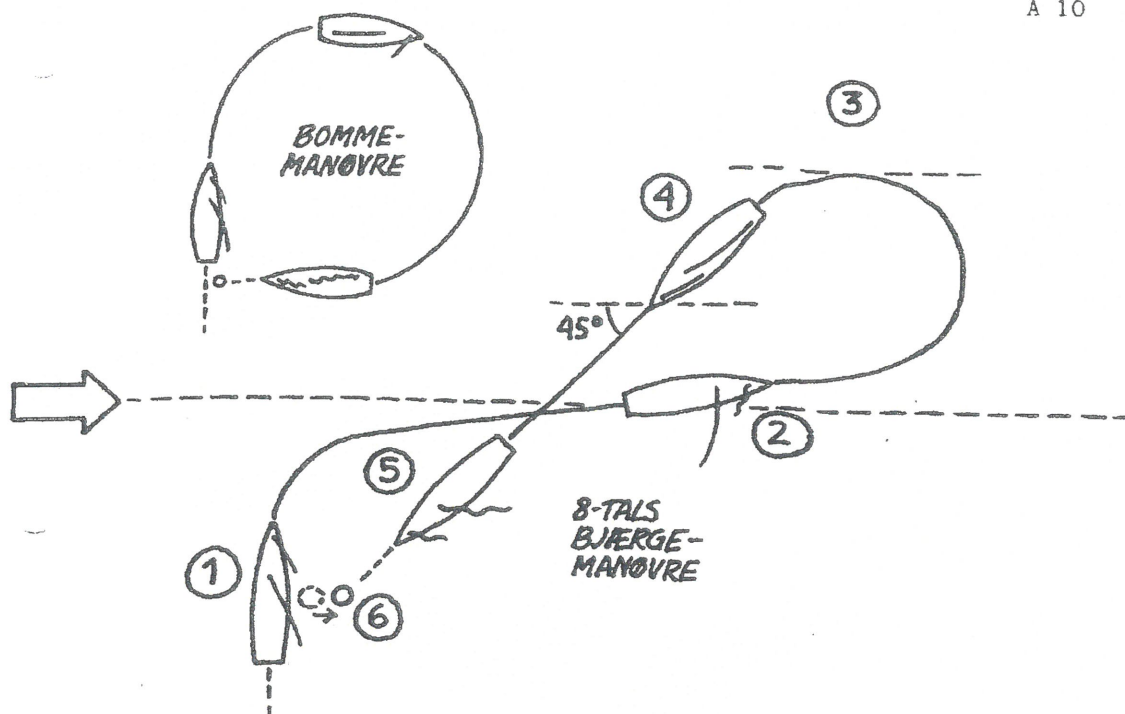
En sejlads vil kunne omfatte følgende kommandoer (OBS: vær opmærksom på at instruktørerne vil kunne have varianter af disse kommandoer)

1. **Ved afsejling fra havn**, når båden ligger fortøjret på sin plads, og der er udpeget for- og agtergaster kan kommandoen fra rorgænger lyde: "klar for"? Når forgasten har fortøjningerne frigjort meldes: "klar". Rorgænger: "lad gå for". Når forgasten har kastet fortøjningerne meldes: "fri for". Rorgænger til agtergaster: "hal ud og gør fast ved styrbord/bagbord pæl". Når båden er fastgjort ved pæl, melder forgasten "fast for". Når båden ligger i vindøjet med sejlene sat og arbejdsopgaverne er fordelt mellem gasterne kan kommandoen fra rorgænger lyde: "bak fokken", "skub fra pæl" "slæk storsejlsskøde", "skub bommen i læ", "hold an på sliplinen"
2. **Ved stagvending** er kommandoerne: Rorgænger "klar vende". Når gasterne er klar meldes "klar". Rorgænger "læ", og i samme øjeblik lægges rorpinden ned i læ og båden spidser op mod vindøjet. Lige før, eller idet båden ligger i vindøjet gives kommandoen: "opgør fok", "overfør fok", "sæt i læ". Hvis rorgænger vil bakke rundt med fokken ventes med kommandoen til vindøjet er passeret og båden klar på ny halse.
3. **Ved bomning** er kommandoerne: Rorgænger "klar bomme". Når gasterne er klar meldes "klar". Rorgænger "jeg haler/hal storsejl midtskibs" ("tothal storsejl"), Rorgænger: "luv" og i samme øjeblik lægges rorpinden ned i luv, båden bommer og kommandoen lyder "slæk ud" – "overhal fok og sæt i læ", hvorefter båden fortsætter på den ny halse.
4. Ved anduvning af havn bestemmes fremgangsmåden i god tid og arbejdsopgaverne fordeles mellem gasterne (strykning af sejl, klargøring af fortøjninger, affendring osv.). Kommandoer inden anduvning: "lad gå fokken", "lad gå storsejl". Båden fortsætter herefter på opskud mod pladsen. På pladsen, forgast: "fast for", agtergast, "fast agter".

Det er vigtigt at man kan bruge og forstå disse kommandoer. I mange situationer er der ikke tid til at begrunde eller forklare, hvad der skal ske. Derfor skal kommandoer være korte og entydige. Derfor skal kommandoens ordlyd være den samme fra gang til gang, så alle umiddelbart kan forstå kommandoen og misforståelser undgås.

Mandoverbord

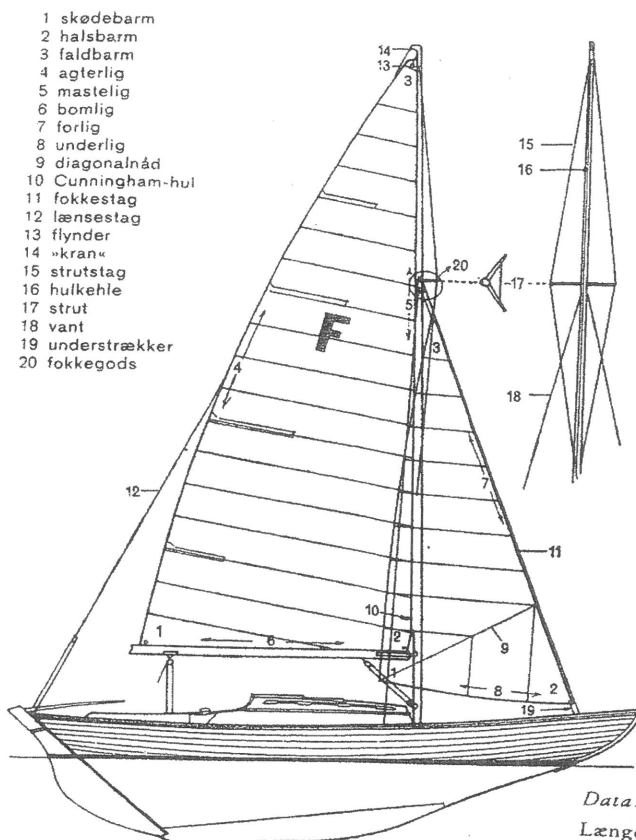
A 10

BJÆRGNINGSMANØVRER MAND OVER BORD

1. Bøjen (personen) er faldet over bord.
Alle varskoer: BJÆRGEMÆRS OVER BORD! (MAND OVER BORD!)
Kommando: SLÆK UD PÅ SEJLENE!
2. Fald af til næsten plat læns. Hold øje med vindretningen så bomning undgås. Sejl 6-8 bådslængder (ca 50 m).
Kommando: HAL HJEM TIL BIDEVIND!
Spids op til bidevind i takt med at sejlene hales.
3. Fortsæt direkte over i en stagvending.
Kommando: Som ved stagvending.
4. Båden ligger nu på bidevind. Hvis manøvreren er rigtigt udført vil kursen være direkte på bøjen.
5. Afhængig af bådens fart og søens styrke slækkes der ud på sejlene et passende stykke tid før bøjen nås. Sejlene skal leve for at bremse båden.
Kommando: SLÆK UD PÅ SEJLENE!
6. Båden ligger nu stille ved bøjen som bjærges på den mest fordelagtige side. Båden ligger stadig på bidevind kurs og når sejlene hales hjem kan man fortsætte på samme halse som før bjærgningen.

TERMINOLOGI 2 SEJLKLUBBEN ØST

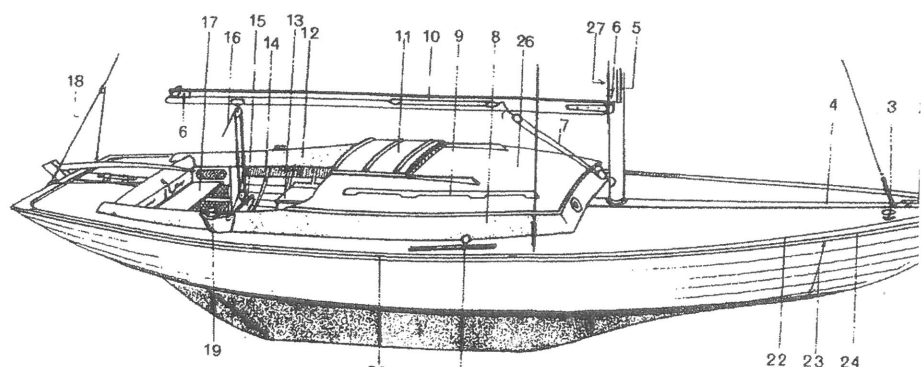

- 1 skødebarm
- 2 halsbarm
- 3 faldbarm
- 4 agterlig
- 5 mastelig
- 6 bomlig
- 7 forlig
- 8 underlig
- 9 diagonalnåd
- 10 Cunningham-hul
- 11 fokkestag
- 12 læsesteg
- 13 flynder
- 14 «kran»
- 15 strutstag
- 16 hulkehle
- 17 strut
- 18 vant
- 19 understrækker
- 20 fokkegods

Den nordiske FOLKEBÅD

Data:

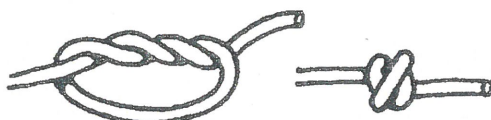
Længde overalt	7,6
Længde i vandlinie	6,0
Største bredde	2,2
Dybgående	1,2
Sejlareal	24
Klædning (klink) i fyr, lærk eller douglas (am. fyr)	
Kendingsbogstav »F«	
Besætning: 3 mand	
Tegninger og bestemmelser: Skandinavisk Sejlerforbund	
Specialklub: Dansk Folkebådsklub	
Mesterskabssejladser: DM og GULD-pokal.	

- 1 stævnbeslag
- 2 forløjnings-klampe
- 3 luftventil
- 4 fisk
- 5 trim-skinne til fokkefald
- 6 målemærke
- 7 kicking-strap
- 8 rufkarm (rufside)
- 9 håndliste
- 10 bomudhal
- 11 skydekappe
- 12 cockpittkarm
- 13 kistebeak
- 14 svøb
- 15 skødestolpe
- 16 storejllsskøde
- 17 styretøfte
- 18 hanefod til læsesteg
- 19 konsol med spilkop
- 20 spygat
- 21 skødeviser med trimskinne (til fokken)
- 22 skandæksliste
- 23 klinkbygget klædning
- 24 fenderliste ell. rundliste
- 25 stævntræ
- 26 ruftag
- 27 trimskinne til regulering af storejllsskøde

A II

STOPPERKNOB:

OVERHÅNDSKNOB MED RUNDTØRN

FLAMSK KNOB
(OTTETALS KNOB)

SAMMENFØJNINGSKNOB:

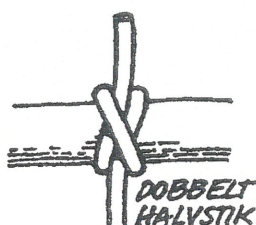

RÅBÅNDSKNOB
(UBRUGELIGT)

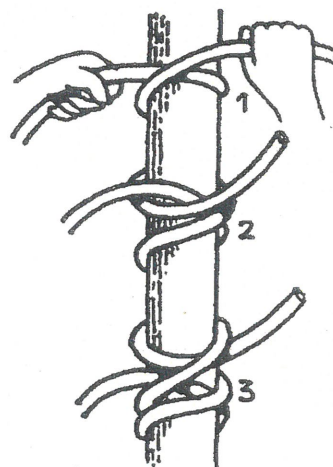

FLAGKNOB
(EVT. DOBBELT)

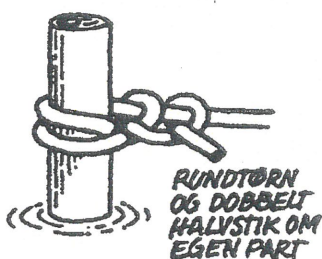
FASTGØRINGSKNOB:

DOBBELT
HALVSTIK

FENDERSTIK

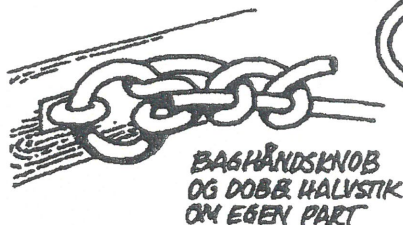

RUNDTØRN
OG DOBBELT
HALVSTIK OM
EGEN PART

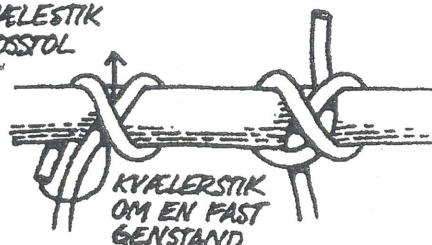

PELESTIK

BRUG DOBB. PELESTIK
TIL BÅDSMANDSSTOL

BÅGHÅNDSKNOB
OG DOBB. HALVSTIK
OM EGEN PART

KVÆLERSTIK
OM EN FAST
GENSTAND